

دغدغه‌های یک زائر فرااموش شده

سروین دهقان

گفت‌وگو

«سفر به لیمونیا» در شرایطی روی پرده رفته که سینمای کودک سال‌هاست با چالش‌هایی مانند کمبود تولید، ضعف اکران و نبود حمایت مؤثر دست‌وپنجه نرم می‌کند. تهیه‌کننده و بازیگران این فیلم در گفت‌وگو با روزنامه صبا از تجربه ساخت این پروژه، دشواری‌های تولید، استقبال مخاطبان و چشم‌انداز سینمای کودک در ایران سخن گفته‌اند؛ گفت‌وگوهایی که تصویری روشن از وضعیت امروز این زائر ارائه می‌دهد.

محمد جواد سیانکی، تهیه‌کننده:

فیلم را با ریسک ساختیم، اما مخاطبش را پیدا کرد

محمد جواد سیانکی، تهیه‌کننده فیلم «سفر به لیمونیا» معتقد است ساخت فیلم کودک در شرایط امروز سینمای ایران ریسک بزرگی است، اما اگر اثری با کیفیت تولید شود، مخاطب از آن استقبال خواهد کرد. او در گفت‌وگو با روزنامه صبا از تجربه تهیه‌کنندگی این پروژه، چالش‌های تولید در سرمای خوانسار، استفاده از جلوه‌های ویژه، وضعیت اکران، استقبال مخاطبان و ضرورت توجه بیشتر به سینمای کودک سخن می‌گوید.

این فیلم چندمین تجربه تهیه‌کنندگی شماست و چه چیزی باعث شد تصمیم بگیرید تهیه‌کنندگی این پروژه را قبول کنید؟

«سفر به لیمونیا» دومین تجربه من در مقام تهیه‌کننده بود و در عین حال نخستین فیلمی محسوب می‌شود که در زائر کودک و نوجوان تهیه کردم. از همان ابتدا این پروژه برایم جذابیت زیادی داشت، چون همیشه احساس می‌کردم سینمای کودک و نوجوان ظرفیت‌های فراوانی دارد و می‌تواند تجربه متفاوتی برای یک تهیه‌کننده باشد. خوشبختانه از همان روزهای آغاز تولید، همه چیز طبق برنامه پیش رفت. از انتخاب بازیگران گرفته تا عوامل پشت صحنه، لوکیشن‌ها و روند اجرایی پروژه، همه چیز رضایت‌بخش بود و خدا را شکر توانستیم با یک گروه منسجم کار را پیش ببریم. همین هماهنگی میان عوامل باعث شد با وجود سختی‌های کار، تجربه بسیار خوبی از این پروژه داشته باشیم و امروز هم از انتخام کاملاً راضی هستم.

روند تولید فیلم چقدر زمان برد؟

فیلمبرداری «سفر به لیمونیا» حدود یک ماه طول کشید و تمام مراحل آن در شهرستان خوانسار استان اصفهان انجام شد. از همان ابتدا تصمیم گرفته بودیم فیلم را در همان منطقه فیلمبرداری کنیم، چون فضای داستان و لوکیشن‌ها کاملاً با حال‌وهوای فیلم همخوانی داشت، البته زمان فیلمبرداری را در فصل زمستان انتخاب کرده بودیم و همین موضوع باعث شد شرایط سختی را از نظر آب‌وهوا تجربه کنیم. سرمای شدید منطقه یکی از مهم‌ترین چالش‌های ما بود؛ به‌ویژه اینکه حدود ۲۰ کودک و نوجوان در پروژه حضور داشتند و طبیعتاً مسئولیت ما در قبال آن‌ها بسیار سنگین‌تر بود. جدا از مسائل تولید، مهم‌ترین دغدغه من سلامت بچه‌ها بود. همه آن‌ها از تهران به خوانسار آمده بودند و باید شرایطی فراهم می‌کردیم که با وجود سرمای شدید، هیچ مشکلی برایشان پیش نیاید. خوشبختانه با برنامه‌ریزی دقیق گروه و همکاری همه عوامل، توانستیم پروژه را بدون هیچ اتفاق بی‌بیماری جدی به پایان برسانیم و این موضوع برای من بسیار ارزشمند بود.

بزرگ‌ترین چالش شما در طول

ساخت فیلم چه بود؟

بدون تردید مهم‌ترین چالش پروژه همان سرمای شدید منطقه بود. فیلمبرداری در زمستان آن هم با حضور تعداد زیادی کودک و نوجوان، مسئولیت سنگینی برای گروه تولید ایجاد می‌کرد. هر روز باید مراقب وضعیت جسمی بچه‌ها می‌بودیم تا سرما باعث بیماری یا اختلال در روند کار نشود. از سوی دیگر، انتقال همه عوامل و بازیگران کودک از تهران به خوانسار نیز مسئولیت‌های زیادی برای ما ایجاد کرده بود. با این حال، خوشبختانه با همکاری خوب گروه تولید، بازیگران و خانواده‌ها، پروژه بدون مشکل جدی پیش رفت و خدا را شکر هیچ کدام از بچه‌ها در طول فیلمبرداری دچار آسیب یا بیماری نشدند. امروز که به آن روزها نگاه می‌کنم، احساس می‌کنم سخت‌ترین بخش پروژه را با موفقیت پشت سر گذاشتیم و همین موضوع ارزش کار را برایم دوچندان کرده است.

آیا در طول تولید با تغییرات مهمی در فیلمنامه یا اجرا مواجه شدید؟

خیر. از محدود پروژه‌هایی بود که تقریباً بدون تغییر جدی در فیلمنامه تولید شد. همان نسخه‌ای که در مرحله پیش تولید روی آن به جمع‌بندی رسیده بودیم، مبنای فیلمبرداری قرار گرفت و تلاش کردیم دقیقاً همان چیزی را که روی کاغذ طراحی شده بود، مقابل دوربین اجرا کنیم. لوکیشن‌ها، بازیگران و فضای داستان از قبل مشخص شده بود و خوشبختانه نیازی به بازنویسی یا تغییرات اساسی احساس نشد. این موضوع باعث شد گروه با تمرکز بیشتری روی کیفیت اجرا کار کند و زمان تولید نیز طبق برنامه پیش برود.

همکاری با کارگردان و تیم تولید چگونه پیش رفت؟

من پیش از این هم چند پروژه در کنار آقای کمال مقدم کار کرده بودم و شناخت کاملی از شیوه کاری یکدیگر داشتیم. سال‌هاست با هم همکاری می‌کنیم و همین شناخت باعث شد در این پروژه نیز بدون کوچک‌ترین مشکل کنار هم کار کنیم. در مورد سایر عوامل هم شرایط همین‌طور بود. بسیاری از اعضای گروه قبلاً در پروژه‌های مختلف کنار هم کار کرده بودند و به همین دلیل هماهنگی بسیار خوبی میان عوامل وجود داشت. خوشبختانه در طول پیش تولید، فیلمبرداری و سایر مراحل تولید، هیچ مسئله‌ای که روند کار را مختل کند پیش نیامد و پروژه در فضایی کاملاً حرفه‌ای و صمیمی پیش رفت.

از نتیجه نهایی فیلم چقدر رضایت دارید؟

واقعاً از نتیجه نهایی فیلم رضایت کامل دارم. هم از بازی بازیگران، هم از کارگردانی، هم از تلاش عوامل پشت صحنه و حتی از همراهی مردم خوانسار که در طول فیلمبرداری همکاری بسیار خوبی با گروه داشتند. با وجود تمام سختی‌هایی که در زمان تولید داشتیم، به‌ویژه سرمای شدید، همه اعضای گروه با انرژی و تعهد کنار پروژه ماندند و همین موضوع باعث شد خروجی نهایی همان چیزی شود که انتظارش را داشتیم. این تجربه برای من آن قدر شیرین بود که بعد از پایان «سفر به لیمونیا» تصمیم گرفتم بار دیگر سراغ سینمای کودک و نوجوان بروم. به همین دلیل، فیلم‌نامه پروژه جدیدم را با همکاری آقای امیرحسین عنایتی آماده کردیم و مجوزهای لازم را نیز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی گرفتیم. قرار بود پیش تولید این فیلم را از بهمن‌ماه آغاز کنیم، اما هم‌زمانی آن با جنگ و اتفاقات بعد از آن باعث شد پروژه حدود ۲۰ روز متوقف شود. خوشبختانه بعد از برقراری آتش‌بس، شرایط آرام‌تر شد و امروز بسیاری از پروژه‌های سینمایی دوباره وارد مرحله پیش تولید یا تولید شده‌اند. امیدوارم بتوانیم فیلم جدید را نیز به جشنواره امسال برسانیم، چون واقعاً ساخت فیلم برای کودک و نوجوان لذت خاص خودش را دارد و دوست دارم این مسیر را ادامه بدهم.

بازخورد مخاطبان نسبت به فیلم در روزهای اکران چگونه بوده است؟

به نظر شما سینمای کودک امروز ایران تا چه اندازه توانسته نیاز مخاطب را برآورده کند؟ به اعتقاد من، سینمای کودک و نوجوان در ایران هنوز آن‌طور که باید مورد توجه قرار نگرفته است. این زائر ظرفیت بسیار زیادی دارد، اما سهم آن در تولیدات سینمایی کشور همچنان کمتر از چیزی است که شایسته آن است. پیش از اینکه خودم وارد این حوزه شوم، همیشه برایم سؤال بود که چرا بعضی از همکاران سال‌ها فقط در زائر کودک فعالیت می‌کنند و سراغ گونه‌های دیگر نمی‌روند، اما وقتی خودم تجربه تهیه‌کنندگی یک فیلم کودک را پشت سر گذاشتم، متوجه شدم این زائر لذت و جذابیت خاص خودش را دارد. کار کردن برای کودکان و نوجوانان حس متفاوتی ایجاد می‌کند؛ حس که شاید در کمتر زائر دیگری بتوان آن را تجربه کرد. به همین دلیل هم تصمیم گرفتم پروژه بعدی‌ام را نیز در همین حوزه دنبال کنم. معتقدم هرچه به سینمای کودک و نوجوان بیشتر توجه شود، باز هم کم است. این زائر به حمایت بیشتری نیاز دارد و اگر امکانات مناسب‌تری در اختیار فیلمسازان قرار بگیرد، می‌توان آثار باکیفیت‌تری تولید کرد و مخاطبان بیشتری را به سینما کشاند.